

**Цивільний обіг зброї в Україні.
Правове регулювання, історія
і перспективи, міжнародний
досвід**

В збірці досліджено ситуацію з цивільним обігом зброї із ракурсів ретроспективи, сьогодення і перспективи, визначена наявна нормативна база, проаналізовано прийнятий за основу законопроект та висвітлено міжнародний досвід.

Видання розраховане перш за все на широкий загал вдумливих читачів, військовослужбовців, членів територіальної оборони, волонтерів, правоохоронців, суддів, практикуючих правників, адвокатів, правозахисників, здобувачів юридичної освіти та їх викладачів.

ЦИВІЛЬНИЙ ОБІГ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Видавничий дім
«ПРОФЕСІОНАЛ»
Київ – 2022

Укладачі:

Ануфрієв Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, почесний ректор Міжнародної кадрової Академії генерал-полковник міліції;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Європейського інституту післядипломної освіти;

Коропатнік Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри правового забезпечення Військового інституту Національного університету імені Тараса Шевченка;

Кривенко Олександр Васильович — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення Національного університету оборони України імені Івана Чернязовського, генерал-лейтенант;

Курилюк Юрій Богданович — доктор юридичних наук, доцент, полковник, начальник управління адміністративної юрисдикції Адміністрації Державної прикордонної служби України;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Гуманітарного навчально-наукового інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

Цивільний обіг зброї в Україні. Правове регулювання, історія і перспективи, Ц 58 міжнародний досвід. Київ. ВД «Професіонал», 2022. 494 с.

ISBN 978-611-01-2669-4

В збірці досліджено ситуацію з цивільним обігом зброї із ракурсів ретроспективи, сьогодення і перспективи, визначена наявна нормативна база, проаналізовано прийнятий за основу законопроект та висвітлено міжнародний досвід.

Видання розраховане перш за все на широкий загал вдумливих читачів, військовослужбовців, членів територіальної оборони, волонтерів, правоохоронців, суддів, практикуючих правників, адвокатів, правозахисників, здобувачів юридичної освіти та їх викладачів.

ISBN 978-611-01-2669-4

© Видавничий дім «Професіонал», 2022.

ВСТУП

Верховна рада у середу, 23 лютого, ухвалила у першому читанні законопроект про цивільний обіг зброї (№5708). «За» проголосували 274 народні депутати. Це спричинило жваву дискусію, витягло на світ старий спір між прихильниками та противниками легалізації цивільного обігу зброї.

Певним чином це викликає подив, оскільки все це відбувається у країні, що веде визвольну війну і дає відсіч агресору, має окуповану власну територію, втрати серед цивільного населення. Тобто в країні, де на законодавчому рівні прийнята стратегія національного спротиву агресору, дискусійним є питання щодо цивільного обігу зброї.

І знаходяться противники прийняття подібного закону як такого, хоча саме наша країна є єдиною країною в Європі, де взагалі відсутнє законодавство про зброю, тобто на законодавчому рівні не існує навіть визначення поняття «зброя», «набої», «вибухові речовини», «вибухові пристрої».

Інший подів викликає той факт, що у першому читання прийнятим за основу став саме вказаний законопроект, який просуває МВС України. Тобто, якщо він буде прийнятий у другому читанні без правок, то правова ситуація аніяк не поміняється, просто збережеться статус-кво. За єдиним винятком, це буде регулюватися законом, а не відомчою інструкцією, що затверджена наказом МВС. Саме тому за великим рахунком спори навколо саме цього законопроекту на концептуальному рівні абсолютно марні.

В цій збірці спробуємо дослідити ситуацію із цивільним обігом зброї із ракурсів ретроспективи, сьогодення і перспективи, визначимо наявну нормативну базу, проаналізуємо за можливістю прийнятий за основу законопроект, звернемось до міжнародного досвіду.

Видання розраховане перш за все на широкий загальний читачів, військовослужбовців, членів територіальної оборони, волонтерів, правоохоронців, суддів, практикуючих правників, адвокатів, правозахисників, здобувачів юридичної освіти та їх викладачів

СУЧАСНИЙ СТАН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ І ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН В УКРАЇНІ

Нині Україна – це єдина держава в Європі, яка не має закону про зброю і її обіг. На сьогодні, всупереч вимогам Конституції, порядок обігу цивільної зброї в Україні встановлений не законом, а підзаконними актами.

При цьому громадянам України на сьогодні доступний широкий асортимент вогнепальної зброї. Власником гладкоствольної зброї можна стати з 21 року, нарізної – з 25 років. Процедура отримання та придбання зброї не є складною та займає від 1 до 2 місяців. Недоступною категорією зброї залишається автоматична зброя (така практика існує у всьому світі, автоматична зброя призначена для армійського використання) та короткоствольна (пістолети та револьвери). В окрему категорію винесена травматична зброя, яка відноситься до спецзасобів та формально називається «пристрій для відстрілу гумових куль».

За різними даними МВС «на руках» у громадян України зараз перебуває близько 910 тисяч (!) одиниць легальної (!) вогнепальної зброї. Кількість нелегальної оцінюють у 5 млн (!) одиниць. І це дані до початку російської збройної агресії. Зараз до нелегальної зброї, яка напевно збільшилася в рази, додаються вибухові речовини і пристрої, гранати, автоматична зброя військового зразка.

За статистикою МВС, найбільший пік покупок цивільної зброї в Україні припадає саме на 2014 рік, на час розпалу російської агресії. Але пік потоку нелегальної зброї напевно ще й близько не досягнутий, все тільки починається.

Що цікаво, за даними статистики на 2012 рік в Україні було скоєно тільки 48 правопорушень з використанням легальної зброї. Це разом із випадками необережного поводження зі зброєю та перевищенням необхідної оборони. Це ще раз підкреслює факт – злочинцеві не потрібний легальний «ствол». Ринок нелегальної зброї значно ширший і дешевший.

Незважаючи на таку кількість зброї цивільному обігу, на широке її застосування у повсякденному житті, зокрема й у зв'язку зі службовою чи професійною діяльністю, час усе правове регулювання цієї сфери здійснюється не законом, а кількома підзаконними актами. **До них відносяться:**

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металними снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 № 622 (з наступними змінами);

Інструкція про порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення і використання зброї та боєприпасів до неї на державних підприємствах, що належать до сфери управління Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, затверджена наказом Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації від 24.10.2013 № 559 (з наступними змінами);

Інструкція про порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї та боєприпасів до неї працівниками відомчої воєнізованої охорони на підприємствах, в установах і організаціях системи держрезерву України, затверджена наказом Державного комітету України державного матеріального резерву від 01.12.2010 № 428;

Інструкція про порядок придбання, перевезення, зберігання, обліку та використання вогнепальної зброї і боєприпасів до неї, спеціальних засобів самооборони, а також пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металними снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів підрозділами відомчої воєнізованої та сторожової охорони, що здійснюють охорону об'єктів електроенергетики, затверджена наказом Міністерства палива та енергетики України від 12 травня 2004 року № 250;

Інструкція про порядок придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення, використання і застосування бойової вогнепальної зброї та боєприпасів у Національному банку України, затверджена постановою Правління Національного Банку України від 11 травня 2010 року № 229 (з наступними змінами).

Що стосується **вибухових речовин**, то їх застосування додатково регулюються Правилами безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, затверджені наказом Міні-

стерства енергетики та вугільної промисловості України від 12.06.2013 № 355.

Головним недоліком цих суто відомих актів є те, що вони фактично являють собою дублювання положень ще радянських нормативних актів. Тобто за своєю правовою суттю вони є анахронізмом, їх норми не регулюють навіть усталені суспільні відношення у сфері обігу зброї, що склалися на сьогодні.

Ще однією вадою є відсутність єдиного державного реєстру власників зброї, відповідно відсутній належний облік зброї. Не визначені правові підстави діяльності громадських організацій власників зброї, спортивних стрілецьких організацій.

Така особливість вітчизняного правового регулювання обігу зброї призводить до ситуації, коли немає визначення основних понять, відсутня класифікація, яка охоплює усе коло об'єктів, на які має поширюватися відповідний адміністративно-правовий режим. Щодо цього режиму, він так само не визначений, а його окремі питання **визначаються такими нормативними актами:**

Конституцією України;

Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності»;

Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;

Постановою КМУ від 12 жовтня 1992 року № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему» (з наступними змінами);

Постановою ВР України від 17 червня 1992 року № 2471-XII «Про право власності на окремі види майна» (з наступними змінами);

Законом України «Про перевезення небезпечних вантажів»;

Закон України «Про мисливське господарство і полювання»;

Законом України «Про Національну поліцію»;

Кримінальним кодексом України;

Кодексом України про адміністративні правопорушення;

Цивільним кодексом України.

Наприклад, порядок полювання з використанням вогнепальної мисливської зброї регулює Закон України «Про мисливське господарство та полювання».

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» регулює виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, пневматичної зброї калібру

понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, холодної зброї, порядок торгівлі вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасів до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; також даним законом регулюється виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, засобів індивідуального захисту та активної оборони, регламентується їх продаж; варто зазначити, що даним законом регулюється виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначений Кабінетом Міністрів України.

Постановою Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» встановлений чіткий перелік майна, що не може перебувати у власності громадян, громадських об'єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України», до якого відносяться зброя, боєприпаси. Ця постанова має винятки, що стосуються мисливської, спортивної та пневматичної зброї, а також боєприпасів до неї.

Також варто акцентувати увагу, на тому що порядок використання певних видів зброї затверджений Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дозвільну систему». Відповідно до цієї постанови до предметів, матеріалів і речовин, на які поширюються вимоги дозвільної системи відносяться вогнепальна зброя, холодна зброя, пневматична зброя калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду, пристрої вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначені патрони, вибухові матеріали і речовини.

Певною мірою правові прогалини як завжди заповнює судова практика, зокрема слід згадати Постанову Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами» № 3 від 26 квітня 2002. Проте цей документ явно застарів, а наявні правові позиції сучасного Верховного Суду настільки неоднозначні, що свідчить лише про те, що ВС теж не може у правовий спосіб вибратися із ситуації, коли відсутність закону про зброю

спричиняє порушенню принципів правосуддя (про це більш докладно в розділі щодо судової практики).

Введення воєнного стану на всій території України внаслідок російської агресії внесло певні особливості у процедуру правозастосування щодо обігу зброї. Ці особливості регулюються такими нормативними актами – наказ МВС України від 01.03.2022 № 170 «Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану», Постановою КМУ від 29 грудня 2021 року № 1448 «Про затвердження Порядку застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї та набоїв до неї під час виконання завдань територіальної оборони», а також Законом України «Про основи національного спротиву», Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

21.08.98 № 622

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 жовтня 1998 р.
за № 637/3077**

Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів

*Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства внутрішніх справ України
від 13 квітня 1999 року № 292,
від 26 червня 2002 року № 615,
від 16 липня 2004 року № 806,
від 6 вересня 2004 року № 1008,
від 17 червня 2008 року № 301,
від 11 жовтня 2011 року № 745,
від 16 березня 2012 року № 207,
від 7 серпня 2013 року № 749,
від 14 листопада 2015 року № 1463,
від 5 травня 2017 року № 364,
від 4 травня 2018 року № 372,
від 18 листопада 2019 року № 960,
від 16 червня 2020 року № 459*

Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 16 жовтня 2019 року у справі № 640/1171/19 визнано протиправним та скасовано пункт 12.20 Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ від 21 серпня 1998 року № 622 Резолютивну частину постанови Шостого апеляційного адміністративного суду

від 16 жовтня 2019 року у справі № 640/1171/19 опубліковано в інформаційному бюлетені

«Офіційний вісник України» від 14 січня 2020 року № 3

Додатково див. оголошення

(«Офіційний вісник України», № 85, 31 жовтня 2014 р.)

(Установлено, що під час дії воєнного стану в Україні строк дії дозволів, визначених Інструкцією, затвердженою цим наказом, продовжується на період до 10 днів після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18 березня 2022 року № 195)

(У тексті наказу та в тексті Інструкції найменування «ГУМВС України в Криму, ГУДСБЕЗ, ГУВ та МТЗ, УДАІ, ЕКУ, Управління дізнання, Головному управлінні військового та матеріально технічного забезпечення» замінено найменуваннями «ГУМВС України в Автономній Республіці Крим, ДДСБЕЗ, ДРЗ, ГУДАІ, ДНДЕКЦ, Відділ дізнання, Департаменті ресурсного забезпечення», а слова «Управління внутрішніх справ на транспорті, УВСТ, Відділ спеціалізації МВС України» у різних відмінках виключено згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 червня 2002 року № 615)

(У наказі і в тексті Інструкції найменування «відділ дозвільної системи, Головне управління адміністративної служби міліції» у відповідних відмінках замінено найменуваннями «управління дозвільної системи та ліцензування, Департамент громадської безпеки» у відповідних відмінках, а аббревіатури «ГУАСМ, ГУКР, ГУДАІ,

ГУДСО» – абрєвіатурами «ДГБ, ДКР, ДДАІ, ДДСО» згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16 липня 2004 року № 806)

(У наказі слова «галузових служб» замінено словами «структурних підрозділів» згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16 липня 2004 року № 806)

(У тексті абрєвіатуру «ДГБ» замінено абрєвіатурою «ДПП» згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 жовтня 2011 року № 745)

(У тексті наказу абрєвіатуру «ДПП» замінено абрєвіатурою «ДГБ» згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16 березня 2012 року № 207)

(У тексті наказу абрєвіатури «ДГБ», «ДГБ МВС України» замінено словами «уповноважений підрозділ з контролю за обігом зброї та дозвільної системи центрального органу управління Національної поліції України»; слова «органи внутрішніх справ» в усіх відмінках замінено словами «органи поліції» у відповідних відмінках згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 5 травня 2017 року № 364)

Відповідно до Закону України «Про міліцію», постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему», Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Указом Президента України від 06.04.2011 № 383, Постанови Верховної Ради України від 17 червня 1992 р. «Про право власності на окремі види майна» із доповненнями до неї від 22 квітня 1993 р. та 24 січня 1995 р., а також у зв'язку з прийняттям інших нормативних актів по лінії служби дозвільної системи **НАКАЗУЮ:**

(преамбула із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ України від 06.09.2004 р. № 1008, від 11.10.2011 р. № 745)

1. Затвердити Інструкцію про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металічними снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів (додається).

(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745, від 07.08.2013 р. № 749)

2. Структурні підрозділи центрального органу управління Національної поліції та апарату МВС України відповідають:

(абзац перший пункту 2 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364)

2.1. Уповноважений підрозділ із контролю за обігом зброї центрального органу управління поліцією (далі – УП ЦОУП) за:

(абзац перший підпункту 2.1 пункту 2 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 04.05.2018 р. № 372) забезпечення контролю за дотриманням порядку на об'єктах дозвільної системи із вогнепальною, пневматичною і холодною зброєю, а також боеприпасами до зброї та вибуховими матеріалами; здійснення заходів щодо їх забезпечення надійними засобами охоронно-пожежної сигналізації; посилення контролю за додержанням порядку виготовлення, придбання, обліку, зберігання, охорони та використання предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система;

дотримання правил вилучення, приймання, обліку і зберігання вилученої, добровільно зданої та знайденої зброї, а також її передачу до чергових частин органів поліції; створення та регулярне поповнення в кожній черговій частині картотек власників вогнепальної, пневматичної і холодної зброї; забезпечення систематичного професійного навчання працівників дозвільної системи; координацію діяльності структурних підрозділів міністерства на цій ділянці роботи.

2.2. Департамент карного розшуку, Департамент кримінальної розвідки Національної поліції України за:

(абзац перший пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364) організацію постійної взаємодії оперативних служб у роботі з оперативного пошуку зброї, боеприпасів і вибухових матеріалів, що незаконно зберігаються, використовуються та раніше викрадені; спрямування діяльності негласних працівників, у тому числі в місцях позбавлення волі, спецстановах міліції, на виявлення осіб, які мають намір незаконно придбати зброю, проведення щодо них кваліфікованих оперативно-розшукових заходів.

2.3. ГСУ, Національної поліції України за:

(абзац перший пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364) своєчасне і якісне розслідування кримінальних справ, пов'язаних з крадіжками зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів, в також незаконним їх володінням, зберіганням і носінням; недопущення випадків необгрунтованого припинення таких справ і звільнення підозрюваних осіб від кримінальної відповідальності.

2.4. ДНДЕКЦ, УП ЦОУП за:

(абзац перший підпункту 2.4 пункту 2 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 04.05.2018 р. № 372) взяття на облік експериментально відстріляних куль та гільз вилученої, добровільно зданої та знайденої зброї, відомчої і службово-штатної зброї, що зберігається та використовується на об'єктах дозвільної системи, а також нарізної зброї, що перебуває у власності громадян; створення державної кулегільзотеки; зберігання відстріляних гільз та куль.

2.5. Департамент управління майном Національної поліції України за:

(абзац перший пункту 2.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364) виконання роботи щодо обліку, зберігання, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої та знайденої зброї; проведення інвентаризації такої зброї на складах управлінь логістики та матеріально-технічного забезпечення головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, областях та м. Києві;

(абзац другий пункту 2.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364) виготовлення бланків дозволів та забезпечення ними органів поліції.

(пункт 2.5 доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.07.2004 р. № 806, абзац третій підпункту 2.5 пункту 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745)

2.6. Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України за:

забезпечення приймання, зберігання та охорону черговими службами органу Національної поліції України вилученої, добровільно

зданої та знайденої зброї; ведення в кожній черговій службі карто-тек власників вогнепальної, пневматичної, холодної зброї з метою своєчасної перевірки громадян, затриманих за різні правопорушення, та орієнтування нарядів поліції при виїзді їх на побутові конфлікти та за заявами про злочини.

(підпункт 2.6 пункту 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745, у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364)

2.7. Підпункт 2.7 пункту 2 виключено

(згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364, у зв'язку з цим підпункти 2.8, 2.9 вважати відповідно підпунктами 2.7, 2.8)

2.7. Уповноважений підрозділ Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху за:

здійснення контролю за безпекою дорожнього руху під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів, додержанням законодавства в зазначеній сфері; розроблення і видачу у визначеному порядку погоджень маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів.

(підпункт 2.7 пункту 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745, у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364)

2.8. Департамент поліції охорони Національної поліції України за:

(абзац перший підпункту 2.8 пункту 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364)

забезпечення засобами охоронної сигналізації об'єктів дозвільної системи, укомплектування підрозділів воєнізованої охорони особовим складом, спроможним за своїми діловими якостями та станом здоров'я забезпечити надійну охорону цих об'єктів.

2.10. Пункт 2.10 виключено

(згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.07.2004 р. № 806)

3. Начальникам головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, областях та м. Києві:

(абзац перший пункту 3 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364)

3.1. Контроль за роботою із здійснення дозвільної системи та координації зусиль усіх територіальних органів поліції з питань запобігання і усунення порушень правил виготовлення, ремонту, придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної зброї, боєприпасів до зброї і вибухових матеріалів та запобігання їх крадіжкам і використанню зі злочинною метою покласти на заступників начальників головних управлінь Національної поліції в областях, які відповідно до розподілу функціональних обов'язків відповідають за цей напрям роботи.

(підпункт 3.1 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.05.2017 р. № 364)

3.2. У місячний строк організувати вивчення цієї Інструкції працівниками, які забезпечують дозвільну систему, особовим складом адміністративної служби міліції, оперативних служб, підрозділів Державної служби охорони і державної пожежної охорони та слідчими. Прийняти від них записки щодо знання вимог Інструкції.

У системі службової підготовки систематично провадити заняття з навчання організації роботи і контролю за об'єктами дозвільної системи, вивчення законодавства, наказів та інструкцій МВС України з цих питань.

3.3. Усю бланкову продукцію привести у відповідність з додатками до Інструкції та забезпечити нею органи поліції.

3.4. Ретельно розібратися зі станом технічного укріплення і охорони об'єктів дозвільної системи, забезпечити обладнання їх охоронно-пожежною сигналізацією та хімічними засобами захисту. Категорично заборонити функціонування об'єктів, де не забезпечена надійна охорона вогнепальної, пневматичної, холодної зброї, а також боєприпасів до зброї і вибухових матеріалів, на які поширюється дозвільна система.

3.5. Зажадати від усіх працівників, на яких покладені функції із забезпечення дозвільної системи, якісного обстеження об'єктів дозвільної системи, своєчасного виявлення і вилучення мисливської вогнепальної, пневматичної, холодної зброї, а також боєприпасів до зброї в осіб, які порушують порядок їх зберігання, реєстрації, вико-

ристання або систематично допускають порушення громадського порядку, зловживають спиртними напоями або психічно хворі.

3.6. Підвищити вимоги до керівників підприємств, установ, організацій, закладів освіти, що використовують предмети і матеріали, на які поширюється дозвільна система, щодо забезпечення їх надійного зберігання, недопущення використання не за призначенням та зі злочинною метою. Про стан збереження предметів і матеріалів на об'єктах дозвільної системи регулярно інформувати органи виконавчої влади.

3.7. Вжити заходів до вдосконалення оперативного обслуговування об'єктів дозвільної системи.

3.8. Провадити службові розслідування за кожним випадком крадіжки вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, пневматичної та холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, вибухових матеріалів, що перебувають на обліку органів поліції, а також надзвичайних подій із застосуванням вказаних підконтрольних предметів, встановлювати причини й умови, які сприяли вчиненню таких злочинів та подій. Про такі надзвичайні події інформувати уповноважений підрозділ з контролю за обігом зброї та дозвільної системи центрального органу управління Національної поліції України негайно, а висновки службових розслідувань за цими фактами направляти в триденний строк.

(підпункт 3.8 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.10.2011 р. № 745)

3.9. Разом з органами виконавчої влади та зацікавленими відомствами провести широку роботу серед населення з роз'яснення нормативних актів, що регламентують порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання, реєстрації (перереєстрації) вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, пневматичної та холодної зброї, вибухових матеріалів, які підпадають під дію дозвільної системи органів поліції, а також законодавства про відповідальність за його порушення, використовуючи можливості преси, радіо, телебачення.

3.10. До кінця 1998 року в межах граничної штатної чисельності ГУМВС, УМВС та наявної чисельності підрозділів дозвільної системи створити в управліннях, відділах адміністративних підрозділів міліції управління, відділення дозвільної системи та ліцензування та

ЗМІСТ

ВСТУП	3
СУЧАСНИЙ СТАН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ І ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН В УКРАЇНІ.....	4
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ від 21.08.98 № 622 «Про затвердження Інструк- ції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, облі- ку, перевезення та використання вогнепальної, пневматич- ної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумови- ми чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів»	9
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про дозвільну систему у сфері госпо- дарської діяльності».....	105
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 12 жовтня 1992 року № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему»	134
ПОСТАНОВА Верховної Ради України «Про право влас- ності на окремі види майна»	142
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про мисливське господарство та по- лювання».....	145
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про ліцензування видів господарської діяльності»	188
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про перевезення небезпечних ванта- жів».....	263
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про поводження з вибуховими матері- алами промислового призначення	279
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ від 01.03.2022 № 170 «Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєн- ного стану»	290

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 29 грудня 2021 р. № 1448 «Про затвердження Порядку застосування членами добровольчих формувань територіа- льних громад особистої мисливської зброї, стрілецької зброї, інших видів озброєння та боєприпасів до них під час виконання завдань територіальної оборони»	294
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про основи національного спротиву»	301
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про внесення зміни до статті 263 Кри- мінального кодексу України щодо скасування відповідаль- ності у випадках добровільної здачі зброї, бойових припа- сів, вибухових речовин або пристроїв»	344
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України»	345
ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ	347
Проект ЗАКОНУ УКРАЇНИ «Про право на цивільну вогне- пальну зброю»	352
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЇ	410
СУДОВА ПРАКТИКА УКРАЇНИ ЩОДО ОБІГУ ЗБРОЇ	414
ПОСТАНОВА ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ від 26 квітня 2002 року № 3 «Про судову прак- тику в справах про викрадення та інше незаконне пово- дження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речо- винами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами»	414

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

ЦИВІЛЬНИЙ ОБІГ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

Підписано до друку 12.08.2022. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 30,85.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1533

Книги, які можуть вас зацікавити

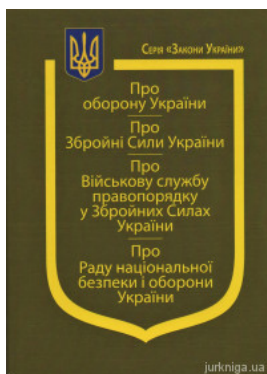
Національна гвардія України. Історія, сучасний стан, основні нормативні акти, коментарі і роз'яснення

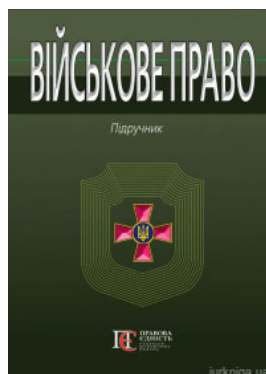
«Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми

Національний український спротив. Законодавство. Роз'яснення. Зразки документів

Закони України "Про оборону України", "Про збройні сили України", "Про військову службу правопорядку у збройних силах України", "Про...

Військове право

Закони України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", "Про...

Перейти до галузі права
Військове право

Перейти на сайт →